

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

Langusova ulica 4, 1000 Ljubljana

T: 01 478 82 00

E: gp.mope@gov.si

www.mope.gov.si

URBI d.o.o.
Trnovski pristan 2
1000 Ljubljana

info@urbi.si

Številka 350-107/2024/6

Datum: 17.6.2024

Dokument je elektronsko podpisan

Zadeva: Prvo mnenje k osnutku Občinskega podrobnega prostorskega načrta za EUP ME 51 (del) v Občini Mengeš za področje okolje

Zveza: vaš dopis št. 24-112-2350 z dne 22. 5. 2024

Spoštovani,

v skladu z vašim pozivom za pripravo prvega mnenja za področje okolja k osnutku Občinskega podrobnega prostorskega načrta za EUP ME 51 (del) v Občini Mengeš (v nadaljevanju: OPPN za EUP ME 51 (del)) vam v nadaljevanju pošiljamo mnenje s področja okolja.

TLA

K 26. členu:

Predlagamo, da se člen dopolni v smislu:

Vsi posegi na ali v tla se načrtujejo in izvajajo tako, da je izguba in degradacija tal čim manjša.

Potrebno je izboljšati, ohraniti ali obnoviti kakovost tal.

Vsa zaradi posegov ali gradnje degradirana tla se morajo sanirati tako, da se vzpostavi prvotno stanje ali pa se izvedejo načrtovane ureditve tal, ki so načrtovane na način, ki ne poslabša prvotnega stanja tal. Sanirati se morajo tudi degradirana tla na poteh in začasnih gradbenih površinah. Za namene vzpostavitve stanja tal v prvotno stanje se mora pred začetkom del pregledati, popisati in fotodokumentirati stanje tal. Izvesti se mora primerjava stanja tal pred in po posegu.

Začasne prometne in gradbene površine se morajo prednostno uporabljati obstoječe infrastrukturne in druge manipulativne površine. Med izvajanjem gradnje je treba izvajati ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje degradacije tal (npr. proti zbijanju tal, na enako kakovostnih tleh uredi čim krajše poti za prevoze do gradbišča).

Gradbeni posegi s težkimi stroji se opravljajo le v suhem vremenu. S tem se omili degradiranost tal zaradi poslabšanja teksture tal.

Onesnaževanje tal je treba preprečiti.

Pri načrtovanju in izvedbi posegov je treba upoštevati morebitno onesnaženost tal. Potrebno je navesti, kako je treba ravnati in načrtovati ukrepe v primeru onesnaženosti tal.

Zagotoviti je treba, da ne prihaja do onesnaženosti tal med izvajanjem posegov in izvajanjem dejavnosti. Najmanj je treba zagotoviti sledeče:

- na območju gradbišča, transportnih in manipulativnih površin je treba zagotoviti ločeno zbiranje in oddajo vseh gradbenih in komunalnih odpadkov;
- zagotovljeno mora biti ustrezno opremljeno mesto za skladiščenje nevarnih snovi z lovilno skledo ustrezne prostornine, ki bi v primeru razlitja, razsipa ali druge nezgode, omogočila zajem teh snovi in preprečila prehod v tla;
- preprečeno mora biti izcejanje goriv, olj, zaščitnih premazov in drugih škodljivih ali strupenih snovi v tla;
- vsi transportni in gradbeni stroji morajo biti tehnično brezhibni in ustrezno vzdrževani. Vzdrževalna dela na gradbenih strojih morajo potekati zunaj gradbišča, v ustrezno opremljenih delavnicah. Točenje goriva v gradbene stroje na območju gradbišča je potrebno izvajati z ustrezno cisterno za razvoz goriva, pri čemer je treba izvesti ukrepe za preprečitev razlivanja nevarnih snovi in s tem preprečiti onesnaževanje tal. Točenje goriva in olja iz sodov ni dovoljeno;
- na vseh napravah in objektih, na katerih obstaja možnost razlivanja nevarnih snovi, se predvidijo tehnični ukrepi za preprečitev razlivanja nevarnih snovi (gorivo, motorno olje in druge škodljive snovi);
- za primer nezgodnih dogodkov (npr. izlitje naftnih derivatov v tla) mora biti pripravljen načrt ravnanja za takojšnje ukrepanje. Zagotoviti je treba takojšnje ukrepanje za to usposobljenih delavcev ter preprečiti onesnaženost tal. V načrtu morajo biti tudi določene pooblaščenice osebe, ki so odgovorne za organizacijo intervencije.

HRUP

Predlagamo, da se v 27. člen (varstvo pred hrupom) doda nova šesta točka "6) Toplotnih črpalk ni dopustno nameščati pred fasadami obrnjenimi na javni prostor – na Slovensko cesto."

SVETLOBNO ONESNAŽEVANJE

Predlagamo, da se v 28. člen (varovanje pred svetlobnim onesnaženjem) na koncu doda stavek: Razsvetljava parkirišča naj se namesti pod fotovoltaične panele, ki bodo pokrivali parkirišče.

Skladno z Uredbo o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije (Uradni list RS, št. 27/24) je namreč parkirišča, ki so večja od 1000 m² potrebno prekriti s fotovoltaičnimi paneli. Nameščanje svetilk pod panele sončne elektrarne je smiselno, saj se zaradi manjše višine lahko uporabi manjše moči svetilk, manj je tudi sipanja svetlobe v okolico.

ELEKTROMAGNETNO SEVANJE

Pri postavitvi morebitnih transformatorskih postaj, če bodo te nujne zaradi gradnje sončnih elektrarn na parkirišču in strehi objekta, je potrebno upoštevati predpise s področja elektromagnetnega sevanja.

ODPADKI

- 8. člen, prvi odstavek, peta alineja: uporaba izrazov iz veljavne zakonodaje: »ekološki otok« je v skladu z Uredbo o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov (Uradni list RS, št. 33/17, 60/18 in 44/22 – ZVO-2) »zbiralnica« (=prostor, na katerem so nameščeni zabojniki za prepuščanje določenih ločenih frakcij);
- 25. člen, deveti odstavek:
  - o druga alineja: uskladitev z določbami veljavne zakonodaje in izrazi iz veljavne zakonodaje:

- izraz »deponirati« je sopomenka za »odlaganje«, odpadke pa je dovoljeno odlagati le na odlagališču;
- »zgornji, rodovitni sloj tal« je »rodovitna zemlja« - Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22 in 113/23) vsebuje posebno določbo glede ravnanja z rodovitno zemljo, odrinjeno pri gradbenih posegih, ki nima nevarnih lastnosti iz Priloge 3 te uredbe in ki zaradi fizikalnih, kemičnih in mikrobioloških lastnosti omogoča rast rastlin, ki jo je v skladu z zakonom, ki ureja kmetijska zemljišča, treba varovati pred trajno izgubo, in jo je treba zbirati ločeno od preostalega zemeljskega izkopa in jo ločeno oddajati, če se zemeljski izkop, katerega sestavni del je, ne uporabi zagotovo za gradnjo v svojem prvotnem stanju na mestu, kjer je bil izkopen. V skladu z Uredbo o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2) investitor lahko začasno skladišči gradbene odpadke (torej tudi zemeljske izkope in rodovitno zemljo, ki je lahko sestavni del zemeljskega izkopa) na gradbišču največ do konca gradbenih del, vendar ne več kakor eno leto. Viške zemeljskih izkopov mora oddati zbiralcem odpadkov in izvajalcem obdelave, v skladu z Uredbo o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Uradni list RS, št. 34/08, 61/11 in 44/22 – ZVO-2) pa je zemeljske izkope dovoljeno uporabiti le, če je za tako uporabo pridobljeno okoljevarstveno dovoljenje;
- tretja alineja: »izlivanje nevarnih kemikalij ali tekočih nevarnih odpadkov v tla, vode ali v kanalizacijo« je vedno prepovedano, ne le »v času uporabe in obratovanja objektov«, npr. tudi med gradnjo;
- 26. člen, drugi odstavek: uskladitev z določbami veljavne zakonodaje in izrazi iz veljavne zakonodaje:
  - »rodovitna prst« (v 25. členu imate »zgornji, rodovitni sloj tal«) je »rodovitna zemlja« (gl. opombo pri 25. členu);
  - izraz »deponija«/deponirati je sopomenka za »odlagališče«/odlagati (neustrezno). Posebej opozarjamo, da se v skladu z ZVO-2 zakonodaja s področja odpadkov ne uporablja le za »neonesnažen del tal in drug naravno prisoten material, ki sta izkopana med gradbenimi deli, če se v svojem prvotnem stanju zagotovo uporabita za gradnjo na kraju, kjer sta bila izkopana«, enako velja za rodovitno zemljo.

Splošno glede odpadkov:

Iz dokumenta izhaja, da bo OPPN podlaga za izvedbo gradbenih del (gradnja stavb; infrastrukture - vodovod, elektroenergetski vod, plinovod, kablovod za elektronske komunikacije ter meteorno in fekalno kanalizacijo; ceste; zunanje ureditve...), pri katerih nastajajo predvsem gradbeni, lahko pa tudi drugi odpadki, na primer komunalni, ki jih povzročajo zaposleni na gradbišču. Za ravnanje z odpadki je potrebno upoštevati zakonodajo s področja odpadkov. Krovni predpis na podlagi Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE in 23/24) je Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22 in 113/23), ki v skladu z Direktivo 2008/98/ES o odpadkih z namenom varstva okolja in varovanja človekovega zdravja določa pravila ravnanja in druge pogoje za preprečevanje ali zmanjševanje škodljivih vplivov nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi ter zmanjševanje celotnega vpliva uporabe naravnih virov in izboljšanje učinkovitosti uporabe naravnih virov.

Pri ravnanju z odpadki je potrebno upoštevati načelo »povzročitelj plača« in hierarhijo ravnanja, ki pri čemer preprečevanje odpadkov v skladu z Direktivo 2008/98/ES o odpadkih predstavlja niz ukrepov, sprejetih preden snov, material ali proizvod postane odpadek, s katerimi se zmanjšajo a) količine odpadkov (vključno s ponovno uporabo proizvodov ali podaljšanjem njihove življenjske dobe), b) škodljivi vplivi nastalih odpadkov na okolje in človekovo zdravje ali c) vsebnost nevarnih snovi v materialih (in proizvodih). Ukrepe preprečevanja nastajanja odpadkov kot najvišje prioritete hierarhije ravnanja z odpadki je treba izvesti v fazi načrtovanja gradnje/trase, ko je eno

od meril za odločitve o najprimernejši lokaciji/trasi gradnje tudi količina in vrsta odpadnih materialov, nastalih pri zemeljskih delih (izkop), in možno nadaljnje ravnanje z njimi.

V skladu z Direktivo 2008/98/ES o odpadkih tla (in situ), vključno z neizkopanim onesnaženim delom tal, niso odpadek. Zakonodaja s področja odpadkov se ne uporablja za neonesnažen del tal in drug naravno prisoten material, ki sta izkopana med gradbenimi deli, če se v svojem prvotnem stanju zagotovo uporabita za gradnjo na kraju, kjer sta bila izkopana. Del tal in drug naravno prisoten material, ki sta izkopana med gradbenimi deli, pa sta odpadek, če ustrezata opredelitvi pojma »odpadek« iz te direktive. Pri tej odločitvi ni bistveno ali je izkopan material onesnažen z nevarnimi snovmi ali ni.

Odpadki, ki nastajajo pri gradnji, so gradbeni odpadki, za katere velja tudi poseben predpis in sicer Uredba o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2), ki določa obvezno ravnanje z odpadki, ki nastajajo pri gradbenih delih zaradi gradnje, rekonstrukcije, adaptacije, obnove ali odstranitve objekta. Za ravnanje z gradbenimi odpadki na gradbišču je v skladu z navedeno uredbo v celoti odgovoren investitor. Ključni vidik ustreznega ravnanja z odpadki je ločevanje materialov na izvoru. Bolje kot so odpadki ločeni, lažja je nadaljnja obdelava odpadkov, npr. ponovna uporaba odpadkov, učinkovitejše je recikliranje in boljša je kakovost recikliranih materialov.

Pogoje v zvezi z obremenjevanjem tal z vnašanjem odpadkov in obvezno ravnanje pri načrtovanju in izvedbi vnašanja zemeljskega izkopa ali umetno pripravljene zemljine zaradi izboljšanja ekološkega stanja tal ter pogoje uporabe gradbenega materiala, pripravljenega iz obdelanih ali neobdelanih, izvornih ali odpadnih mineralnih surovin, če se ob stiku s padavinsko, podzemno ali površinsko vodo nevarne snovi lahko začnejo lužiti, določa Uredba o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Uradni list RS, št. 34/08, 61/11 in 44/22 – ZVO-2).

Najmanj zaželeno ravnanje z odpadki je odlaganje odpadkov na odlagališčih, pri čemer je potrebno upoštevati tudi določbe predpisa, ki ureja odlagališča odpadkov. Predelava primernih inertnih ali nenevarnih odpadkov z njihovo uporabo pri prenavljanju in zasipavanju ali pri gradnji pa ne pomeni nujno odlaganja na odlagališču. Tako se določbe predpisa o odlagališčih odpadkov med drugim ne uporabljajo za uporabo inertnih odpadkov kot polnilo pri vzpostavitvi novega ali nadomestitvi prejšnjega stanja okolja, če se vnašajo v skladu s predpisom, ki ureja obremenjevanje tal z vnašanjem odpadkov.

Uredba o odpadkih vsebuje tudi posebno določbo glede ravnanja z rodovitno zemljo, odrinjeno pri gradbenih posegih, ki nima nevarnih lastnosti iz Priloge 3 te uredbe in ki zaradi fizikalnih, kemičnih in mikrobioloških lastnosti omogoča rast rastlin, ki jo je v skladu z zakonom, ki ureja kmetijska zemljišča, treba varovati pred trajno izgubo, in jo je treba zbirati ločeno od preostalega zemeljskega izkopa in jo ločeno oddajati, če se zemeljski izkop, katerega sestavni del je, ne uporabi za gradnjo v svojem prvotnem stanju na mestu, kjer je bil izkopan.

Z odpadki, ki pri gradbenih delih ne nastajajo neposredno kot posledica postopkov izvajanja gradbenih del, kot so na primer odpadna embalaža, ki ovija gradbeni material ali gradbene izdelke, ali komunalni odpadki, ki jih povzročajo zaposleni na gradbišču, je potrebno ravnati v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke. Zbiranje komunalnih odpadkov je v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja, obvezna občinska gospodarska javna služba varstva okolja, zato je ravnanje z njimi potrebno dogovoriti z izvajalcem te službe v posamezni občini.

Prosimo, da pri pripravi nadaljnje dokumentacije upoštevate sprejete strateške dokumente (Program ravnanja z odpadki in program preprečevanja odpadkov Republike Slovenije, 2022) in vse predpise s področja odpadkov.

Degradirano okolje:

Z vidika obvladovanja degradiranih območij je treba posebno pozornost posvetiti območjem, kjer so se v preteklosti odmetavali odpadki (npr. zapuščenim industrijskim območjem in gramoznim jamam, kamnolomom ...), še posebej, če gre za prisotnost azbestnih in drugih gradbenih odpadkov. Pred vsakim posegom v okolje je zato potrebno izvesti predhodne preiskave tal. Podatki o Potencialno onesnaženih območjih so na voljo na spletni strani ARSO, Atlas okolja, potencialno onesnažena območja.

Proizvajalčeva razširjena odgovornost – sončne elektrarne:

Z vidika načrtovanja sončne elektrarne je potrebno tudi upoštevati, da je na območju celotne EU za fotovoltaične module (PV module) že uveljavljeno načelo proizvajalčeve razširjene odgovornosti. To pomeni, da je proizvajalčeva odgovornost za proizvod podaljšana na celoten »življenjski cikel proizvoda« proizvajalci proizvodov, v tem primeru PV modulov, nosijo finančno in organizacijsko odgovornost za ravnanje v fazi odpadkov v življenjskem ciklu proizvoda. Na podlagi Direktive 2012/19/ES o odpadni električni in elektronski opremi so namreč v področje uporabe predpisov o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo (OEEO) vključeni tudi PV moduli. Tako morajo proizvajalci zagotoviti in financirati ustrezno ravnanje z odpadki iz teh proizvodov. V skladu z Uredbo o odpadni električni in elektronski opremi (Uradni list Ur. List RS št. št. 55/15, 47/16, 72/18, 84/18 – ZIURKOE, 108-20 in 44/22 – ZVO-2), ki v pravni red Republike Slovenije prenaša omenjeno direktivo, se PV moduli uvrščajo med električno in elektronsko opremo, zato zanje veljajo pravila ravnanja z OEEO, kot jih določa ta uredba. Proizvajalci, ki dajejo na trg PV module, morajo biti vpisani v evidenco proizvajalcev električne in elektronske opreme pri ministrstvu, pristojnemu za okolje, in morajo zagotavljati financiranje in ustrezno ravnanje z odpadki iz teh proizvodov. To svojo obveznost proizvajalci zagotavljajo v okviru skupnih načrtov ravnanja z OEEO, v katerega morajo biti vključeni že, ko dajo proizvode na trg. Proizvajalec PV modulov načrtovane sončne elektrarne mora torej izpolnjevati obveznost proizvajalčeve razširjene odgovornosti bodisi samostojno, bodisi v okviru skupnega načrta ravnanja z OEEO.

Pri pripravi prostorskih izvedbenih aktov s področja okolja (hrup, tla, odpadki, svetlobno onesnaževanje, elektromagnetno sevanje, kakovost zraka) upoštevajte tudi usmeritve iz strateških dokumentov in zakonodajo s tega področja.

S spoštovanjem,

mag. Bojan Kumer
MINISTER

Zbrala in pripravila:
Tanja Đurić,
višja svetovalka